

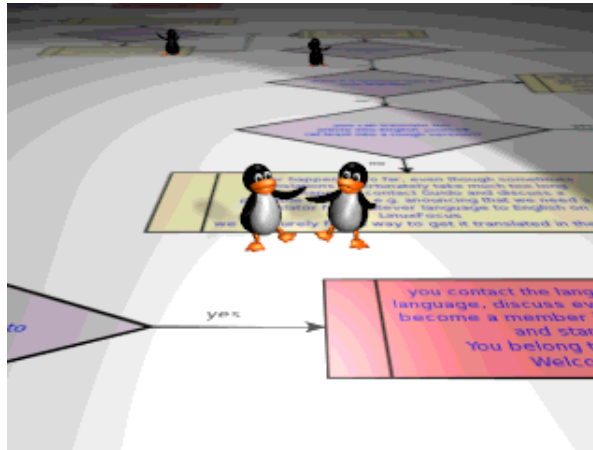
door Katja Socher
<katja(at)linuxfocus.org>

Over de auteur:

Katja is de Duitse redacteur van LinuxFocus. Ze houdt van Tux, computer graphics, film & fotografie, reizen, Montréal en de zee. Haar homepage kan hier worden gevonden.

Vertaald naar het Nederlands door:
Guus Snijders
<ghs(at)linuxfocus.org>

Dia, een programma voor het maken van diagrammen

Kort:

In dit artikel kijken we naar dia, een programma voor het maken van diagrammen.

Wat is dia?

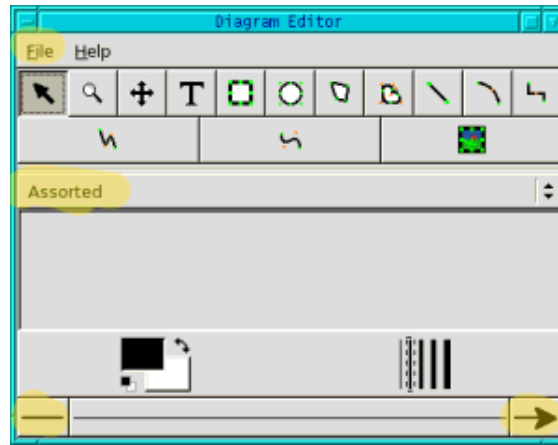
Dia is programma voor het tekenen van veel verschillende soorten diagrammen. Het begint waar je presentatie tool stopt en levert je alle belangrijke formulieren en vormen voor veel specifieke taken. De nieuwste versie op moment van schrijven is dia 0.93.

Als je al eerder hebt gewerkt met grafische programma's onder Linux, zoals bijvoorbeeld The Gimp, zal het werken met Dia eenvoudig en recht-door-zee zijn.

Een stroomdiagram (flowchart) maken

Om je een indruk van dia te geven, gaan we een eenvoudig stroomdiagram maken. We zullen niet alle mogelijkheden die dia levert, beschrijven. Als je naar de dia homepage op

<http://www.gnome.org/projects/dia/> gaat, zul je erg goede documentatie aantreffen voor de opties en mogelijkheden die hier niet genoemd worden. Start dia als je dat nog niet had gedaan. Nu krijg je een toolbar.

Onder File kun je een nieuw bestand openen of een reeds bestaande. Je kunt zoveel diagrammen open hebben als je wilt en ook kopiëren en plakken van de een naar de ander is geen probleem. Ikzelf vind dit erg handig. Als je delen van een reeds bestaand diagram opnieuw wilt gebruiken, kun je eenvoudig kopiëren/plakken, je kunt naar licht verschillende versies van hetzelfde diagram kijken om te zien welke je het beste bevalt, als je een complex diagram hebt en je wilt niet met lagen (layers) werken, kun je alles in verschillende diagrammen ontwerpen en dan alles bij elkaar kopiëren en plakken, enzovoort. Voor het geval het nodig is in een diagram...

In ons geval kiezen we "new" om een nieuw diagram te maken. Na het aanklikken van "new" wordt er een leeg diagram geopend en kun je beginnen met werken.

In het menu onder degene met "File" kun je allerlei bewerkingen vinden, zoals het toevoegen van tekst of meer algemene objecten die handig zijn voor alle typen diagrammen. Als je dan klikt op het veld dat "Assorted" als default heeft, krijg je een pop-up menu met alle gebieden waarvoor dia speciale objecten heeft. Natuurlijk ben je niet beperkt tot slechts een set voor je diagram, maar ben je vrij om ze mixen zoals je wilt. Om de vormen van een stroomdiagram voor ons diagram te krijgen, klikken we op "flowchart" en alle mogelijke vormen worden zichtbaar.

In de eerste fase van het maken van het diagram kunnen we ons volledig concentreren op de inhoud en de algemene layout van ons diagram. Als we tevreden zijn kunnen we aanpassingen aanbrengen voor het uiteindelijke ontwerp.

In een eenvoudig diagram hebben we alleen de beslissing (decision) en voorgedefinieerde proces boxen nodig die we willen vullen met tekst en verbinden met pijlen. Klik op de "decision" box in de flowchart objects toolbar en dan op het lege diagram. In het diagram werk je net als aan een afbeelding in The Gimp. Links klikken op een object selecteerd het. Met rechtsklikken verschijnt er een menu en met de middelste muisknop krijg je nog wat meer opties, bijvoorbeeld om de eigenschappen van een object aan te passen, horizontaal of verticaal te spiegelen, een hoek/segment aan een lijn/curve toevoegen, enzovoort.

Ok, je hebt je eerste object toegevoegd. Als het een object is uit het flowchart menu, dan is het reeds bekend met tekst en kun je gewoon je tekst invoegen (als je andere objecten gebruikt klik je op T in het main menu om tekst toe te voegen en kun je later de tekst en box met elkaar uitlijnen. Om ze uit te lijnen selecteer je ze door er een grote box omheen te trekken. Als ze echt geselecteerd zijn, ga je naar Objects-->Align en bepaal je hoe de tekst moet worden uitgelijnd). Voeg alle objecten toe die je nodig

hebt en vul ze met tekst totdat je tevreden bent. Voor het verbinden van je objecten met pijlen kun je kiezen uit verschillende lijntypes. Afhankelijk van jouw soort diagram ben je eenvoudig in staat te kiezen welke voor jou het beste is. In het main menu op de bodem, kun je het algemene ontwerp van je lijn kiezen. Als je een pijl wilt, kun je een pijl kiezen uit het rechtermenu.

Als je je lijnen wilt uitlijnen op het raster ("snap to grid"), ga je naar het File menu in het main menu. Daar is een veld genaamd "Preferences" (voorkeuren). Klik hierop en kies "snap to" onder "Grid lines" als je rechte lijnen wilt die zijn uitgelijnd op het raster. Nadat je je diagram heb opgeslagen als hoejehetookmaarwiltnoemen.dia met "Save as". Sluit het dan en open het nogmaals (veranderingen worden pas actief met volgende diagram venster dat je opent, niet met reeds geopende). Als je nu lijnen toevoegd, zullen ze worden uitgelijnd op het raster. Vooral als je het diagram wilt uitprinten, zul je "snap to grid" belangrijk vinden om vreemd uitziende lijnen te voorkomen.

Dat is alles wat je nodig hebt voor een eenvoudig diagram. Dat was eenvoudig, niet? Nu kun je dus werken aan het specifieke ontwerp. Als je verschillende versies wilt uitproberen, is het waarschijnlijk een goed idee om je diagram nu op te slaan als een .dia bestand, als je dit nog had gedaan.

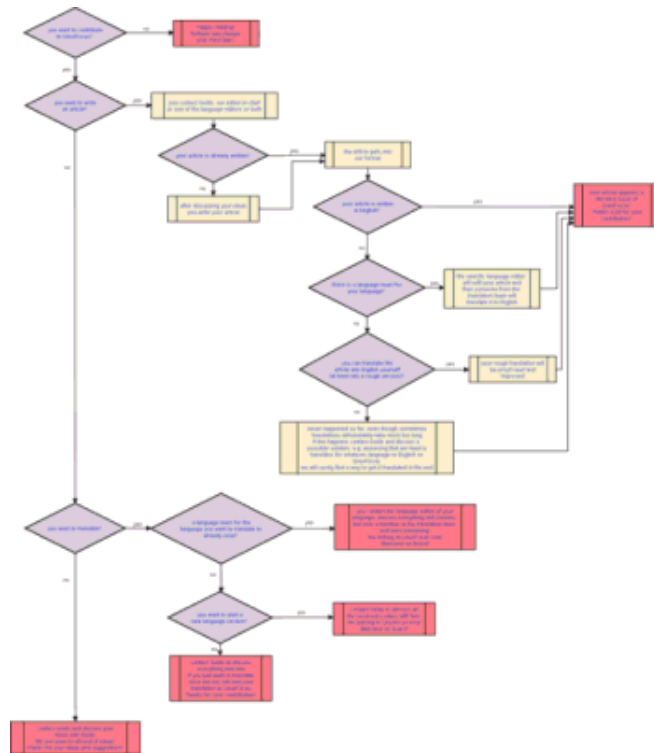
Laten we eens kijken hoe wat we kunnen veranderen om ons diagram er interessanter uit te laten zien en de belangrijke punten benadrukken.

Stel dat je de kleur van de tekst wilt veranderen. Er zijn meerdere mogelijkheden. Om de tekst van een enkele box aan te passen, selecteer je die box met een links-klik, dan een klik met de middelste muisknop en dan "Properties". Er verschijnt een menu waar je de kleur en stijl van de regel kunt aanpassen en ook de tekstkleur, lettertype (er zijn altijd drie lettertypen beschikbaar; sans, serif en monospace, andere PostScript fonts kunnen door de gebruiker worden toegevoegd met een standaard font requester), grootte en oriëntatie (links, center, rechts).

Als je bijvoorbeeld de kleur van meerdere objecten tegelijkertijd wilt veranderen, selecteer je de objecten, rechts klik in de diagram-->Objects-->Group en dan kun je de tekst veranderen, of het aanzicht van al die objecten door weer rechts te klikken en dan Objects-->Properties (Je moet altijd naar "Properties" (eigenschappen) om de eigenschappen van je objecten nu aan te passen).

De beste manier om je objecten te selecteren is afhankelijk van wat voor soort objecten je wilt veranderen. Als je bijvoorbeeld de lijndikte van alle beslissings (decision) boxen wilt aanpassen, kun je ze eenvoudig allemaal selecteren door er een aan te klikken en dan rechts-klik, Select-->Same Type (zelfde type). Nu zijn alle beslissingsboxen in je diagram geselecteerd. Er zijn meer mogelijkheden dan dit, zie de handleiding voor meer. Maar als al het andere faalt, kun je nog steeds op ieder object klikken dat je wilt selecteren terwijl je shift ingedrukt houdt.

Als voorbeeld heb ik een diagram gemaakt dat beschrijft hoe je kunt bijdragen aan LinuxFocus:

Klik op het diagram om het op volledige grootte te zien

Om afbeeldingen in een normaal afbeeldingsformaat als png, jpg, gif, enz aan je diagram toe te voegen, klik je op het image (afbeelding) pictogram in het main menu en dan op je diagram. Een selectie met de tekst "Broken image" verschijnt. Nu klik je met de middelste muisknop en op "properties" en dan kun je naar een afbeeldingen in jouw bestanden bladeren. Na een klik op "ok" of "apply" verschijnt de afbeelding in je diagram.

Om je diagram op te slaan in een formaat als png, jpg, gif, enz. klik op File-->Export, voer de naam en de extensie, zoals bijvoorbeeld png, in die je wilt hebben. Klik op ok. Er wordt een nieuw venster geopend die je de afmetingen van je afbeelding verteld. Als je het groter of kleiner wilt, kun je hier de waarden veranderen. Merk op dat als je het te klein maakt, je tekst niet meer leesbaar is. Als je je diagram leesbaar wilt maken in een bepaald formaat dan kun je je oriënteren op de blauwe lijnen die de grootte van een pagina aanduiden tijdens het tekenen.

Om je diagram af te drukken, ga je eerst naar File-->Page Setup (pagina instelling) en verklein je het diagram (met de scale optie).

Ik vind dia een erg bruikbare en behulpzame tool voor het maken van diagrammen. Alleen mis ik nog de optie om objecten vrijelijk te roteren. Sommige objecten kunnen in ieder geval horizontaal of verticaal worden gespiegeld (flip) maar het zou echt fantastisch zijn om hier meer mogelijkheden te hebben. volgens de dea website werken de ontwikkelaars al aan een oplossing, deze optie kun je waarschijnlijk dus verwachten in een toekomstige versie van dia. Soms werkt de undo button (ongedaan maken) niet goed en af en toe crasht het programma. Maar gelet op het feit dat de huidige versie nog geen 1.x is, heeft het alle potentie om met iets meer tijd een uitstekend programma te worden. Veel plezier met diagrammen!

Referenties

- <http://www.gnome.org/projects/dia/>
Hier kun je de dia homepage vinden waar je de nieuwste versie kunt downloaden, erg goede documentatie vinden, enzovoort.

<p>Site onderhouden door het LinuxFocus editors team © Katja Socher "some rights reserved" see linuxfocus.org/license/ http://www.LinuxFocus.org</p>	<p>Vertaling info: en --> -- : Katja Socher <katja(at)linuxfocus.org> en --> nl: Guus Snijders <ghs(at)linuxfocus.org></p>
---	--